

ACV-voorzitter Ann Vermorgen

‘Als vakbond de verontwaardiging een stem geven’

Sinds 1 januari 2024 heeft het ACV een nieuwe voorzitter. Ann Vermorgen neemt het roer over van Marc Leemans. Tijd voor een kennismakingsgesprek over de cruciale rol van onze vakbond in een samenleving die meer dan ooit nood heeft aan zekerheden en rust.

We leven in een tijd van individualisering wordt wel eens gezegd. Hoe kan een vakbond in die context zijn plaats opeisen?

Individualisering kun je heel negatief invullen, maar het heeft ook te maken met persoonlijke emancipatie, mensen leren om weerbaar en mondig te zijn en op te komen voor zichzelf. Daar spelen we als vakbond een heel belangrijke rol in. Tegelijk zetten we in op collectieve kaders. Wie op zoek is naar een geschikt tijdscrediet of wil telewerken, kan terugvallen op zo'n collectieve onderhandelde en regelgevende kaders. En daarin individuele keuzes maken. Daar hebben wij als vakbond voor gezorgd. Ik vind het belangrijk dat we daarvoor blijven gaan. We mogen niet in de val trappen om voor ieder individu aparte regeltjes te maken. Op die manier ondermijn je de collegialiteit, je zorgt voor onenigheid op de werkvloer.

We zien vandaag ook steeds meer preciaire en sterk geïndividualiseerde statuten opduiken.

Freelancers, platformwerkers. Daarom hebben we bijvoorbeeld de United Freelancers opgericht. Zijn wij voor het freelance statuut? Neen, wij vinden dat ze een deftig werknemersstatuut verdienen. Maar tegelijkertijd hebben ze wel recht op sociale bescherming. Dat is een mooi voorbeeld van hoe je je als vakbond moet aanpassen aan realiteiten. Denk ook aan Interim United: wij hebben grote bedenkingen bij het huidige interimstatuut maar tegelijkertijd blijven we hen ondersteunen en ijveren we ervoor dat ze ook een eindejaarspremie krijgen bijvoorbeeld. Zo leggen we vanuit het individuele telkens opnieuw de link met het collectieve.

En hoe kan je als vakbond omgaan met de polarisering of het wij-zij-denken?

Polarisering is natuurlijk een heel ander verhaal. Dat heeft met fake news te maken, met slogantaal, met mensen tegen elkaar opzetten, met het ondermijnen van de solidariteits-

‘40.000 mensen die zich kandidaat stellen om voor hun collega's op de werkvloer op te komen. De sociale verkiezingen brengen de democratie naar de mensen toe.’

Ann Vermorgen, voorzitter ACV

TEKST
Lies Van Rompaey

FOTO
Tim Dirven

» gedachte. De vakbond moet daarom heel nabij de mensen zijn. We moeten tussen de mensen komen, naar hen luisteren, ze correct informeren. Correcte, volledige en duidelijke informatie is heel belangrijk, ook om onze standpunten niet te laten ondermijnen. Daarom organiseren we vaak collectieve infomomenten bijvoorbeeld over tijdscrediet, burn-out, pensioenen. We hebben niet het geld en de middelen om op sociale media grootse campagnes te voeren. Maar we kunnen wel veel bereiken door actief te luisteren naar wat er leeft bij de mensen en samen met hen oplossingen uit te werken. We mogen de mensen niet het gevoel geven dat we ze in de steek laten. Daarom zijn onze vakbondsafgevaardigden ook zo belangrijk. Collega's moeten bij hen terecht kunnen.

Ik voel in gesprekken dat mensen ongerust zijn. Over de groene transitie bijvoorbeeld. Mensen zeggen me dan: ik heb geen geld voor een warmtepomp of zonnepanelen, laat staan voor een elektrische wagen. Hoe pak ik mijn renovatieplicht aan? Hoe ga ik dat allemaal betalen? En dan worden er ook nog eens bus- en tramhaltes afgeschafte. Dat raakt rechtstreeks aan het dagelijkse leven van heel veel mensen.

'Ik hoor leraren vragen: vertrouw ons toch, betuttel ons niet zo. Ik denk dat daar ook de sleutel zit voor het aantrekkelijker maken van het beroep: het respect voor de leraar.'

Ann Vermorgen, voorzitter ACV

Daar ligt voor ons dan ook een taak als vakbond. Wij gaan voor langetermijnoplossingen, met grote aandacht voor kwetsbare mensen in alle maatregelen. Denk bijvoorbeeld aan de promotie van: een werknemer die 2500 euro verdient en 500 euro opslag krijgt, houdt daar netto maar 128 euro van over. Dat heeft te maken met rechtvaardige fiscaliteit en dat moeten we heel concreet kunnen uitleggen.

Om impact te hebben, hebben we een sterk ledenbestand nodig, liefst zo divers mogelijk, zodat heel de samenleving zich in ons werk kan herkennen. Is dat geen grote uitdaging?

Absoluut. We moeten een divers ledenpubliek aantrekken, ook op vlak van tewerkstelling. Representativiteit is een grote zorg. We hebben natuurlijk onze vakbondsafgevaardigden en militanten, maar die zijn niet helemaal representatief voor de hele arbeidswereld. Op het Vlaams ACV-Congres hebben we geprobeerd om ook buiten die groep militanten mensen aan te spreken om naar ons congres te gaan. Dat zullen we ook voor het nationaal ACV-Congres proberen. We hebben onze militanten en besturen heel hard nodig. Maar het is goed om daarnaast aan verbreding te doen.

Misschien moeten we ook af van onze traditionele manieren van werken. Bijvoorbeeld inspraak organiseren over een goed afgebakend thema en er dan voor zorgen dat jongeren daar echt een stem krijgen en het woord durven nemen.

Ik denk dat we over het algemeen moeten durven experimenteren met andere manieren om ons te organiseren, onder meer door bijeenkomsten te houden waar iedereen zich welkom voelt. En dan kan je hopen dat er mensen geraakt worden door onze standpunten en zich geroepen voelen om meer engagement en verantwoordelijkheid te nemen.

Er zitten ook kansen in het beter samenwerken met andere organisaties. Veel ACV'ers zijn actief bij bijvoorbeeld Natuurpunt of Welzijnszorg, ... We moeten ook daar dwarsverbanden durven maken die erg verrijkend kunnen zijn voor ons, zeker als we ons

toeleggen op thema's als armoede en sociale ongelijkheid.

Los daarvan sta ik telkens nog verbaasd van onze mobiliseringskracht. Dat telkens opnieuw zoveel mensen beslissen om 's morgens hun groene jas aan te trekken en naar Brussel te komen om hun stem te laten horen, dat is echt fantastisch.

2024 is het jaar van de verkiezingen. Niet alleen politieke maar ook sociale verkiezingen

Voor mij zijn die sociale verkiezingen een feest van de democratie. 40.000 mensen die zich kandidaat stellen om voor hun collega's op de werkvloer op te komen. Dat is alleen al op vlak van aantal kandidaten een gigantisch verschil met de politieke verkiezingen. Het brengt de democratie naar de mensen toe. Alle werknemers kunnen stemmen en ze kiezen echt voor wie daarna voor hen aan het werk moet gaan.

Wat de politieke verkiezingen betreft moeten we heel beducht zijn voor de extreemrechtse tendensen die we zien in tal van Europese landen zoals Duitsland, Frankrijk, Italië en zelfs Nederland. We moeten het ware gelaat van die partijen laten zien. Wie een partij voor de werkmens wil zijn, moet ook actief ijveren voor rechtvaardige fiscaliteit, het optrekken van de minimumlonen, het hervormen van de loonnormwet. Dat doet een partij als Vlaams Belang niet. Daarnaast zijn ze vijandig tegenover vakbonden en willen ze mensen en groepen tegen elkaar opzetten. Denk maar aan hun standpunten over migranten en over de LGBTQ-gemeenschap.

Ik zie het als onze taak om de democratische partijen bij de les te houden, hen erop te wijzen dat ze dicht bij de mensen moeten komen en een sociaal beleid moeten voeren in plaats van vooral te mikken op stemmenwinst door mee te heulen met die extreme standpunten. We mogen niet toelaten dat extreemrechtse standpunten het nieuwe normaal worden!

De vakbond moet kritisch kijken naar de politiek en de verontwaardiging een stem geven. Maar daarnaast natuurlijk ook mee oplossin-

gen voorstellen, in dialoog gaan. In tijden van onzekerheid is het onze verdomde plicht om rust te brengen. Politici komen en gaan, maar de sociale partners, de vakbonden, die blijven bestaan. Wij kunnen voor die continuïteit zorgen.

Dat past ook bij het soort krachtig leiderschap dat ik wil opnemen. Authentiek zijn, actief luisteren, oplossingsgericht in dialoog gaan, teamwork. Allemaal dingen die ik zeer belangrijk vind. Natuurlijk kan ik ook heel verontwaardigd zijn, maar de redelijkheid en de openheid voor het gesprek zal er altijd zijn en die zal ik ook afdwingen zonder op de standpunten van het ACV toe te geven.

Vandaag ligt ons onderwijs geregeld onder vuur. Het lerarentekort is de grootste bedreiging voor de onderwijskwaliteit stelt het COV. Hoe keren we het tij?

Onderwijs moet zijn kerntaak kunnen waarmaken: leerlingen in een warme omgeving de kans, tijd en ruimte geven om zich te ontwikkelen, hun talenten te ontdekken, hun kennis op te bouwen. Ik hoor leraren vragen: vertrouw ons toch, betuttel ons niet zo. Ik denk dat daar ook de sleutel zit voor het aantrekkelijker maken van het beroep: het respect voor de leraar. Naast natuurlijk een aantal organisatorische zorgen die moeten aangepakt worden. De omkadering moet goed zitten! Investerings zijn broodnodig, ook omdat goed onderwijs zo cruciaal is, al vanaf de eerste kleuterklas.

Welke leraar wens jij ieder kind toe?

Degene die mij zijn bijgebleven, waren leraren die me vertrouwen gaven. Dat begon in de kleuterklas bij juf Yvonne die me toeliet om linkshandig te zijn. Dat was in die tijd nog niet evident! Ook juf Mariette in het vijfde leerjaar zorgde ervoor dat iedereen, ongeacht zijn cijfers of talenten, op ons jaarlijks défilé vol vertrouwen het beste van zichzelf kon laten zien. Als kind heb je succeservaringen nodig en als je dan een leraar hebt die je stimuleert om dingen te doen en te tonen waar je goed in bent, dan maakt dat je sterker.

Deel je ideeën over het werk niet alleen thuis

Dat is dé slogan van de sociale verkiezingen in mei 2024. Meer dan 2 miljoen werknemers krijgen tussen 13 en 26 mei 2024 de kans om hun afgevaardigden te verkiezen in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) en de Ondernemingsraad (OR). Ook de grotere schoolbesturen van het gesubsidieerd vrij onderwijs moeten de procedure opstarten voor CPBW vanaf een gemiddelde tewerkstelling van 50 werknemers, voor OR vanaf een gemiddelde tewerkstelling van 100 werknemers.

Opkomen voor anderen, dat zit in de genen van onze militanten. Zij zetten hun luisterend oor in voor de collega's. We weten dat in scholen waar sociaal overleg is, de werkomstandigheden beter zijn!

In 2021 kwam er na een jarenlange syndicale strijd via cao XII structureel tijd vrij voor vakbondswerk op school. Onder het motto "Samen school maken" krijgt elke school lestijden voor de militant, zodat die zich nog beter kan voorbereiden op het sociaal overleg.

Met al je vragen kan je terecht bij de COV-afgevaardigde(n) in je school of bij een inspraakbegeleider (www.cov.be).